

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izdaja več dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— hr.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana Štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

V Sirti se nadaljujejo boji oklopnih oddelkov

Živa delavnost izvidnic v Tunisu — Letala razbijajo sovražne kolone — Napad bombnikov na Philippeville

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavljen dne 18. decembra naslednje vojno poročilo:

V Sirti se nadaljujejo borbe motoriziranih sil na obeh straneh. Sovražni izpadi z lahkimi oklopnimi vozili, ki so se hotela spopasti z našimi edinicami v premikanju proti zapadu, so bili zatrati. Zaplenili smo 5 manjših tovornih avtomobilov in ujeli nekaj ujetnikov.

Izvidniški oddelki so vršili živahnove delovanje v Tunisu, kjer so italijanske in nemške letalske skupine tolkile sovražne motorizirane kolone. V letalskih spopadih z nemškimi lovcemi je angleško in ameriško letalstvo izgubilo 5 letal, medtem ko so do nadaljnji letali uničili lovec nad Tunisom.

Navzlake neugodnim vremenskim razmeram so naši bombniki z dobrim uspehom napadli pristanišče Philippeville.

Napad britanskih letal na otok Lampedusa je povzročil dva mrtva in 6 ranjenih med prebivalstvom ter lahko materialno škodo. Pri tem sta bili sestreljeni eno letalo tipa Bristol Blenheim in eno letalo Curtiss in je bil en oficer pilot ujet.

Eno naše letalo se z operacij včerajnjega dne ni vrnilo.

V teku spremljevalnih operacij pri oskrbovanju Afrike smo izgubili neko svojo torpedovko. Del posadke je bil rešen. Drugine umrli so bile obvešene.

Iz nemškega vojnega poročila

Nemško vojno poročilo pravi o bojih v Sredozemlju in Severni Afriki:

V Libiji potekajo operacije nemško-italijanske oklepne armade po načrtu dalje. Vsi poskuši angleških oklopnih sil, da bi jih motile s sunki iz boka, so ostali brez uspeha. Sovražnik je imel velike izgube.

V Tunisu samo delovanje izvidniških oddelkov. Nemško in italijansko letalstvo je obstreljevalo motorizirane sile in topniške postojanke sovražnika. Nočni napadi letalstva so bili usmerjeni na železniške naprave v Alžiru.

Na področju Sredozemja so nemški letali sestrelili osem sovražnih letal pri starih lastnih izgubah.

Vladar sprejel nacionalnega svetnika Fania

Rim, 18. dec. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je sprejel v zasebni audienci nacionalnega svetnika Amedea Fania, predsednika fašističnega zavoda za Italijansko Afriko, ki je Veličanstvu poklonil najvažnejše publikacije zavoda.

Sredozemlja ni mogoče zavjejavati iz Afrike

Monakovo, 18. dec. s. »Münchner Zeitung« objavlja članek znanega raziskovalca v pisateljici Rossa, v katerem se zanimiva razmišljanja o vojaškem položaju v Sredozemlju. Članek trdi, da je Sicilski kanal usodni prehod v Sredozemskem morju in da obvaduje tisti, ki ga ima v rokah, vse Sredozemsko morje, ki je tipično zaprto morje in ga ni mogoče obvladovati kakor oceane z mornarico in bojnimi ladji, temveč z vojskami, ki nadzorujejo obale. Zaradi tega je Rim premagal Cartago. Zgodovina nam potrjuje, da se Sredozemsko morje osvaja z izhodom z evropskih obal in nikoli ne z afriškimi, kajti za hrbtom te se nahaja neprinemagljiva zavora pesčenega morja, za hrbtom evropskega obala je pa ogromna množica civiliziranega in bogatega prebivalstva kontinenta. Mnogi narodi so skušali z odskočne deške afriške obale polatiti se Evropi, toda ti poizkusili so se izjavili tako za Arabce kakor za Turke, Perzije in Asirce. Enaki izgledi na neuspeh se kažejo za nove vpadale, ki prihajajo z Atlast. Dokler bo do Italijanske in nemške čete trdno držale obrežja Sicilskega kanala, ne bo mogoče nikoli govoriti o angloškem obvladovanju Sredozemskega morja.

Iz Beneške palače:

Duce je osebno odlikoval voditeljice ženskih Fašijev

Rim, 18. dec. s. Duce je dali sprejel v Beneški palači voditeljice ženskih fašističnih organizacij v Rimu, ki so si zaslužile odlikovanje za zasluge zaradi neprekinitvenega 10 letnega hierarhičnega delovanja v ženskih Fašijih in v GIlu. Voditeljice, ki so jih pospremili v Beneški palači zvezni tajnik, inspektor Stranke za ženske Fašije, inspektorica Stranke Franceschini in poverjenica zvezne barbenih Fašijev za mesto Rim, so se najprej poklonile na grobu Neznanega vojaka in v grobnici padlih Fašistov.

V Beneški palači so se ženske predstavnice, med katerimi so bile tudi prostovoljne bolničarke Rdečega krsta, GILa in GUFA, razvrstile v salcu Globus, kjer so se predstavili Duceju. Potem ko je tajnik Stranke edredil pozdrav Duceju, je inspektorica Stranke prečitala naslednjo poslanico:

»Duce, predstavjam vam 27 voditeljic ženskih fašističnih organizacij Rima, ki so po 10 letnem neprekinitvenem delovanju zaslužile odlikovanje, ki ste jim ga včasih naložili. Nadaljnjih 3000 tevarjev, ki so prav tako živahnove v gorenje delovale bole danes z istim odlikovanjem nagrajeni zveznih tajnikov. Tudi one so tu v mislih navzoče in za njimi so razvrščene žene vse Italije. To so legije, Duce, ki so polne vere in pričakovanja v katerim smete vedno zaupati, s katerimi smete vedno računati, kajti sledile vam bodo iskreno in požrtvovano do neizbežnega zmagovalnega cilja.«

Duce je nato odlikovanje pohvalil in izrazil svoje zadovoljstvo nad njihovim delom ter dal smernice za nadaljnje delovanje z najvišjo nagrado: z zmago.

nje vseh prisotnih in vseh fešističnih žen. Nato je vsaki izmed njih izročil odlikovanje in diplom. Obred, ki je simboliziral navdušenje in vero, ter junaškega duha fašistične žene, se je zaključil s pozdravom Duceju, ki ga je odredil tajnik Stranke in ki so mu sledila navdušena vzkljanjanja.

Naslednjih 27 voditeljic ženskih organizacij v Rimu je imelo čast sprejeti iz rok Duceja odlikovanja za zasluge Magdalena Amicci Grossi Nobili Pia Vicario, Nestina Pasqui Toscani, Beatrice Daniela Boschano, Gabriella Lubrano Elena Cruciani Ferruzzi, Maria Vasciniani Benatti, Olga Adamanti, Gianna Rossi Vitetti, Antonia Conti Valentini, Anna Letizia Volchi Vici, Ada Gozzi di Pietro Paolina Meddi Grisanti, Maria Venturi, Maria Irene Bartotto, Maria Luisa Piazzani, Maria Mochetti, Luigia Baldassa, Antonietta Cittati Magedda Madalberba, Floriana Manfredi Dardona, Giuseppina Greco Maria Paganini Elda Ghislano, Zena Matredini Zenobi, Maria Vittoria Tringali Casanova in Giovanna Zuccegna Merlini.

Duh žrtvovanja preveva — italijanske žene

Berlin, 18. dec. s. Komentirajoč manifestacije, ki so bile v Italiji ob prilikl občetnice »Dneva zvestobe«, puščajo berlinski listi pomen darovanja poročnih prstav pred 7 leti ter podčrtavajo, da preverata enak duh žrtvovanja in neporušljiva vera tudi danes vse italijanske žene. Tudi danes bo, kakor tedaj, žrtvovanje nagrajeno z najvišjo nagrado: z zmago.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči boljševikom. Operacije v afriškem odseku absorbirajo skoraj v celoti razpoložljivo angleško in ameriško brodovje. Dobava boljševikom, ki niso nikoli bile obilne, postajajo zaradi tega vedno bolj skromne. Angleži in Američani morajo zdaj misli na to, da so manj kakor prej sposobni dobavljati boljševikom večjo pomoč.

Zdaj ta teza ne velja več ker angloameriška izkrcanja v zapadnem Sredozemiju indirektno škodijo v znatni meri pomoči bol

Vrstice o Uršulinkah in njih šoli: Mater Bernarda

Ljubljana, 19. decembra
Hčerka ribniškega šolskega upravnika Raktelja, lepa Cecilia, je stopila v red Uršulink. Na dan njene zaobljube je zapel novo mašo v ljubljanski uršulinski cerkvi njen brat Leopold. To je bila dvojna srečnost za učiteljsko družino Raktelja, katerega brat je bil ravnatelj sole na Grabnu v Ljubljani.

Mater Bernarda je izhajala iz učiteljske družine, ki je prav posebno gajila glasbo. Bila nam je v meščanski soli učiteljica petja in to so bile ure, ki vsem njenim učencam Še vedno občajo lepe spomnje.

Me, dekleta v sončnem maju svoje mlačosti, smo pele o naši prelepi zemlji, o Savi, ki se preteka, o vsem, kar je dvigalo mlado deliklo srečo v ljubezni do vsega, kar je najdražje in najlepše vsem onem, ki vedo kaj je naša vas, naša gora in naše polje.

Zvenela je pesem ob akordih, ki so jih umrjale njene roke na tipke klavirja. Ob izolanih glasovih svojih součenek sem pela kontraalt in v sprševalu mi je zaznamovalo v sredini.

Pozdravljenje bodite ob tej priliki vse moje sošolke-pevke. Izmed 33 učenk Mater Bernarda, nas je bilo 30 učiteljev, ki so ne-

še neno pesem do zadnje gorske vasi. To je bilo delo naše učiteljice redovnice, Mater Bernarda, ki je počila strokovne izpite za meščansko šolo in nas je tudi poučevala v drugih predmetih. Prerodoslovje je bila njena tečka. Uvajala nas je v ljubezen do narave, živane in cvetane in vzljubile smo starstvo in naravo. Z izredno besedo nara je podavala o svojem predmetu in v tem nam je bila vsaka ura prekratka. Mater Bernarda je bila učiteljica po božji volji. Učenci ji nismo bili učenki, nad katerimi naj bi vladala stroga beseda učiteljeve, temveč bila nam je materinska priateljica in to nas je tako tesno povezalo in vezalo srce na srce.

Pesmi, katere smo prepevale nekaj in nekaj, da nes denes zvenijo v naših srčih, ki jih spremila zlat spomin na vzorno redovno-učiteljico Mater Bernardo Raktelj.

Ni bila književnica, vsa njena duša je bila tesno navezana na tabernakelj in od tega je puščala svetjim učencam žar ljubezni do vsega, kar je našega. To je bila pesem in z veselo pesmijo je poslala svoje učenke v svet, pa naj je bila to Zofka Kvedrova in druge njene učenke, ali

Mara Tavčarjeva

DNEVNE VESTI

— Papež je sprejel novega španskega predstnika. Papež je v svečani avdiciji sprejel novega španskega poslanika pri Vatikanu Dominga de Las Barcenas. Svetost je potekla po običajnem ceremoniju.

— Začetek delovanja madžarskega kulturnega instituta v Rimu. V madžarski akademiji v Rimu je bila v četrtek slovenska otvoritev madžarskega kulturnega instituta. Svetosano otvoritev je vodil baron Ludvik Villanyi. Glavna točka otvoritev je bilo predavanje prof. Josipa Revaya, znanega madžarskega jezikoslovec in pisatelja. Otvoritev je prisostvovalo poleg zastopnikov političnih in kulturnih oblasti Številno izbrano občinstvo.

— Svetan pogreb Jezuitskega predstojnika. V četrtek so v Rimu zelo svečano pokopali pred dnevi umrelga predstojnika jezuitov Ledochowskega. Truplo pokojnega patra je lezalo na mrtvaškem otru v Jezusovi cerkvi. Pogrebu so prisostvovali številni kardinali, člani d'plomskega zborja pri Vatikanu, zastopniki rimskega guvernerja. Številni drugi ugledni zastopniki verskih in posvetnih organizacij in položitveno vsi v Rimu bivajoči jezuiti.

— Tri leta konfinacija za brezvestnega žrtevščevalca, Enrico Ramenghi iz Castel San Pietra v bolganski pokrajini je zahteval za opredeljeno stanovanje treh prostrov, za katerega bi bila pravična najemna na javjev 2500 lir letno, po 50 lir dnevno. Zahteva je tudi, da sklene najemnik po golbo za eno leto naprej. Pokrajinska komisija za policijske ukrepe ga je poslala roku bo denar razdeljen med dečke.

— Loterijski dobitek pol milijona. Pri najnovejšem žrebanju torinske loterie je neka ženska z Genove, ki ji je uspešno ostati anonimna, zadeba dobitek poi milijona lir. Okoli njenega dobitka se niso napleteli izjemoma enkrat nobene romantične zgodbice. Srečna igračka je imela v številke, v katere je stavila, zelo veliko zaupanje. Vložki so bili precej visoki. Sreča je tokrat počitno nagradila njeni trdno vero.

— Električni tok ga je ubil. 47letni Rosso Battista iz Mondovija je pred dnevi prišel po opravki v Firence. Ko je v dopolnitskih urah stopal po ulici Vecchietti, ga je zadeba žica tramvajskega voda, ki se je odstrgala. Udarij ga je močan električni tok. Med prevozom v bolnično je umrl.

— Sladkosnedež brez denarja. V sredo popoldne je vstopil v slastičarno Cennini v Firence 50letni Mario Nannucci. Naročil je, naj mu prinesjo čekolado. Med tem ko mu je natakar pripravljal naročeno pičo, se je Nannucci približal razstavljenim slastičcam in jih v hiper pojedel 25. Ko bi pa moral plačati, kar je pojedel, se je izkazalo, da nima niti centezima v zepu. Odpeljala ga je policija.

— Ločitev tri dni po poroki. V okolici Mondovija sta se pred dnevi poročila 27letni ženin in 42letna nevesta. Poroka je že glede na razliko v starosti zbudila mel prebivalstvom veliko zanimanje. Predmet splošnega pogovora pa je postal nenavadni par, ko se je zvedelo, da je bilo njunega medenega tedna že po treh dneh konec in da sta se že ločila. Kaj je vzrok, da so se tako neglo ohladile simpatije »mladih« za Končev? Pripovedujejo, da ona ni ne mlada, ne lepa, pač pa zelo bogata. »One pa je zelo lepo mož, ki je imel mnogo skritih obveznosti. Po potoma je prislo, ko je tretji dan po poroki na poročnem potovanju zahteval od svoje žene, naj mu podari vse svoje premoženje. Žena pa mu njegove želje ni hotela izpolnit. Zato se je takoj ločil od nje in se vrnil v svojo fantovsko sobo.

— Za spomin — Od kol' vam vitrihi, s katerimi ste vložili? — vpraša sodnik vložilni.

— Podedoval sem jih gospod sodnik. To je spomin na mojega pokojnega očeta.

ga spregali: naj, najta, najmo, najte. Breznik nas v svoji Slovinci tudi opozarja na narodno pesev, kjer se naj še tako druži z nehaj: »Solnce Štir' sto krom velja; kdor ima, naj jih da; kdor jih nima, naj neha (= punti).«

Pleteršnik navaja tudi primere, ko se »naj« čredi z »da«: naj da tvoja vest tebi govorji; najte da izvemo; najmo da stoji. »Da« je pa izpuščen v naslednjih primerih: najte se učimo (Trubar); najte vas vprašam (Jarnik); najmo zvon hladiti (Slomšek); najmo se zbirati (Caf); najte (= nikar) — Cigale. — Po Pleteršniku veznik »naj« izraža v glavnem stavku zahteval, ukaz: željo: naj vidim; naj se jede; naj gre; naj se jezi; naj bo v božjem imenu; naj v miru potičva; naj prideva obab; mlajši naj posluša starejšega; kam naj grem? — V odvisnih stavkih rabimo veznik »naj« za izrazi, ki pomenajo zahteval, ukaz: rekel mi je, naj počakam (ne: da naj...); ukazal je, naj se vojaki umaknejo; v koncesivem pomenu: naj delam ali ne, nikoli nič nimam; naj si je on bil božji sin, naučil se je pa pokorščine (Kastelic). — Naj navedemo še primere iz Breznikev slovinice: Kateri v me veruje ter naj si je mrtev, bode živ (Trubar). Peter in Janez, naj sta si ujetja, srčno pričujeta, da Jezus je Izveličar vseh ljudi (Trubar). Delaj, govor, piši, kar hočeš in kakor hočeš, imej najboljše namene, tuja ti bodi dobikarja in slavolhestnost, naj te povod vodi sama ljubezen do naroda — vse ti nict ne pomaga.

Ze včasih, ko besedice naj se niso poznali, so znali marsikaj lepega napisati. »Naj« je še sorazmerno mlađa beseda in menda se je zaradi tega tako priljubila mlajšim pismom; nastala je iz velenika glagola nehati — nehaj! Malo nenavadno poreklo. Ko »naj« še ni bil ustavljen, so

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih v kinu Matici in Unionu: ob 1/2. in 1/2. ura; v Slogi neprekiniteno od 14. ure dalje. Ob nedeljih in praznikih v kinu Union ob 10.30, v kinu Matici in Slogi ob 10., v vseh trch ob 1/2.14., 1/2.16. in 1/2.18. ura.

KINO UNION — TELEFON 22-21
Bogato dekle slike svojega neznanega izvoljenja!

Nepozabiljeni poljub
V glavnih vlogah: Valentina Cortese, Carlo Campanini, Otello Toso

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Očarljiva Clara Calamati v pretresljivi ljubavni drami. Razkošje, ples!

Srčna pota
Odlični soigrali: Sandro Ruffini, Miria di San Servolo, Adr. Rimoldi

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Največji Giglijev film, film pretresljive vsebine in krasnega petja je

Matí
Emma Gramatica, Beniamino Gigli

IZ LJUBLJANE

— Ljep živiljenjski praznik je praznoval to dan: znani Ljubljanci, lastnik parnega barvarstva in kemične čistilice za oblike g. Josip Reich. Čil in zdrav se je srečal z Abrahamom. Samo ožji krog njevih domačinov in prijateljev je veden za slavljenec živiljenjski praznik. Tistim, ki so mu prišli stisnit roko se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi stal slavljenec tako čil, zdrav in podjeten še dolgo vrsto let.

— Lj. Včeraj najtoplojši dan decembra. Južno vreme, a sorazmerno suho, še vedno trajal. To je pravo babje leto, nenavadno toplo vreme ob začetku ledarske zime. Zdaj je najkrajši dan, vendar je toplo kakor ob začetku pomladi in kakor ni vedno niti v začetku aprila. Včeraj je decembra temperatura desegla rekord: na višja temperatura sredni mesta je znašala 12,3°. Popoldne je od časa do časa poslojalo solince, zato se je še tem bolj ogrelo. Zračni tisk je stal na isti višini kakor včeraj. Menda se vreme ne bo poslabšalo tudi danes, čeprav je davi pršilo. Domačna minimalna temperatura znaša 5,2° in je nekaj desetin stopinj nižja kakor v prejšnjih dneh.

— Lj. Prošna upravi čistilnega kopalische Zavoda za socialno zavarovanje. Stalni obiskovalci parne kopeli v čistilnem kopalischu Zavoda za socialno zavarovanje prosijo upravo, naj bi odredila, da bi bila voda v bazenu pred vhodom v parno kopal topila. To je važno zato, ker so sicer iz parne kopeli prihajajoči kopalci in nevarnosti, da se prehlade. Važno je pa to tudi iz higijenskih razlogov. Vse parne kopeli imajo na razpolago tudi toplo voda v bazenih. S tem gotovo niso združeni tako veliki stroški, da bi ne bili zmogljivi.

— Lj. Umrl so v Ljubljani ed 11. do 17. t. m.: Burja Marija, roj. Bizovičar, 80 let, žena posestnika in bivšega mesarskega mojstra, Cesta Aricle Rea 88, Gorjan Karla, roj. Blaž, 65 let, posestnika, Hrenova ul. 5, Cerne Marija, roj. Janežič 85 let, vdova železni, uslužbenca, Galetova ul. 10, Potocnik Franc, 71 let, poročen, Slovenska ul. 17, Strukelj Antonija, roj. Jankovič, 49 let, žena ravnetelja Številjske tiskarne, Prule 3, Svetlin Katarina, roj. Krušnik, 72 let, žena vpok služe, Tržaška 81, Kočvar Amalija, roj. Ogorelec, 84 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, dvorni svetnik v p. Ptujski, 29 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa Vinc Pav, Slovenska ul. 20, Zajec Apolonija, 83 let, delavka tob, tovarne v p. Vidovdanska c. 9, Bočna Franc, 79 let, posestnika, Čepljeva ul. 2, Andlovic Marija, roj. Zemljak, 64 let, vdova posestnika, Pražalkova ul. 10-1, Sattler Alojzija 48 let, uslužbenec SK »Ilirje«, Ljubljanska ul. 13, Ogrizek Matilda, sestra Vera, 49 let, šolska sestra, Celovška ul. 98, Zajec Marja, roj. Dimec, 55 let, vdova žel zvančnika, Prečna ul. 1, Gabrenja Slavko, 27 let, trgovec, Šusterščeva ul. 3, Kozole Angela, sestra Kristida usmiljene sestre sa V

Delovni koledar sadjarja in vrtnarja

Opominja in svetuje nam, kaj in kako moramo spraviti v sadovnjaku in na zelenjadnem vrtu v posameznih mesecih — Nasveti za december in januar

Ljubljana, 18. decembra.
Zamisel delovnega koledarja je srečna; koledar je kakor ura, ki nas ne prestano opominja, da čas hiti ter ima vrednost leče ga izkoristimo za delo. Delovni koledar je smotri delovni načrt; v njem je delo razdeljeno kakor zahteva čas, da bi nič ne opustili in ne zamudili. Potrebem je tudi izkušenjem delavcem, ki se sicer že vpreži neprestano v kalesneah dela, da ne morejo iztrititi, kajti koledar lahko tudi v tem primeru pr merjam z uro; sicer vemo, kake teče čas, vendar čutimo od časa do časa potrebo, da pogledamo na uro. Nejbrž b' bili delovni koledarji potrebeni še za marsikatero stroko, ne le za sadjarje in vrtnarje, kakršnega je zdaj izdala Tiskovna zadruga pod naslovom »Delovni koledar za vrt in sadovnjake«. Podobni koledar »Zdaja Kmetijska družba« a namenjen kmetom, ne predvsem sadjarjem in vrtnarjem. Delovni koledar, ki ga je sestavil sadarski strokovnjak Andrej Skulj za sadjarje in vrtnarje, bo posebno uporaben za mesecane, ki se udejstvujejo na svojih vrtovih. Nedvomno ga bodo jemali v roke s pridom vse leto. Ta koledar ne potrebuje drugačnega koledarskega dela kakor na mesece razdeljene nasvette, kaj in kako naj delata sadjar in vrtnar. Na 20. straneh je zgoščeno toliko koristnih ter ponujenih navodil kakor bi jih našli le v debeli knjigi. Vsa navodila so pa lahko razumljiva in res strokovna, zato pač smo smemo pričakovati, da bo koledar dosegel popoln uspeh. Tisk je lep, papir dober ter trpežen, tako da ima koledar trajno vrednost ne le enoletno. (Tisk Narodne tiskarne.)

Delo na vrtu decembra

Kot primer, kaj vsebuje Skuljev koledar, je tudi dobro ilustrirano da še slike izpopolnjujejo ter pojasnjujejo navodila, posnemamo naslednje nasvette za delo vrtnarja in sadjarja decembra in januarja. — Čeprav nastopa zima in so pospravljeni pridek vrtu, zelenjadnem vrtu n' nastopil počitnic. Kaj delamo še decembra na vrtovih? Ob ugodnem vremenu gnojimo in globoko prekopavamo gredne. Ob topih in sončnih dneh vzimljeno zelenjavno, zlasti endivijo. V stavkah vzimljeno ohrvot, rdečo želje in por pokrije s smrekovimi vejamimi, če nastopi oster mraz. Najbolje je pa zelenjav shranjena pod snegom. Da lahko pozimi nabiramo motovice izpod snega ali ko močno zmrzuje, ga tudi pokrije s smrekovimi vejamimi. Crni koren pa pokrije s kompostom ali preperelim gnojem. — Ko zaradi neugodnega vremena ne moremo delati na vrtu, čistimo nabранa semena, pregledamo stare zaloge in določimo, katera semena bo treba naročiti.

Delo sadjarja decembra

V sadovnjaku ob ugodnem vremenu snazimo dreve. Na osnaženo dreve obesimo valinice, da se jih cuplariji čim prej navadijo in vanje vselijo. Z rodvitnih in zdravih dreves režemo cepice in jih zakepljemo na senčnih gredah. Nadaljujemo z gnojenjem s hlevskim gnojem in kompostom, pa tudi z gnojnico, ki ji dodamo superfosfata, kaljeve soli, krajnati ali pepela. Kopljemo tudi jame za pomladno saditev dreves. Skrbimo za potrebnim gnojem. Prekopati je treba kompost in ga zlati z gnojico. Že zdaj je treba skrbeti, da bomo založeni tudi z umetnimi gnojili; zato jih naročamo še decembra. Če nam sneg ustavi delo v sadovnjaku, uredimo sadarsko in vrtnarško crogje. Pregledamo sadne škropilnice, naročimo škropiva za zimsko in tudi poletno škropanje, da ne bo spomladni sitnosti in zamude. Če še nismo zavarovali grevja pred zajcem, je treba to storiti takoj. Ob koncu meseca pa lahko pobremo z debel lepljive pasove in jih sežgemo. — Ob hudenem mrazu, ko ni snega, namečemo na vzimljene vrtne listje ali prsti, na občutljive trajnice pa listje ali komposta. — Tudi v hiši bodo našli doloj del. Če gojimo sobne rastline jim moramo zlasti poslomiti prsvetiti veliko pozornost. Moramo jih zmerno zaliativi in skrbeti, da imajo svež zrak, a varovati posebno pred prepohom. Listrate rastline moramo večkrat poškropiti s prestanimi vodo, da speremo prah. V lončkih rahijamo prst. Dobro vkoreničene hijacinte in druge čebulnice postavimo na svetel in zmerno topel prostor — Zanemariti pa tudi ne smemo v kleti vzimljene zelenjave. Moramo jo večkrat pregledati in ob talem vremenu prostor prezračiti. Sadje naj bo v temi, da počasi dozoreva. Če začne veneti, zavijemo sadove posamezno v papir in jih vložimo v zavoj ali drugo primerno posodo. Pomaga pa tudi, če prezračimo shrambo ob višnjem vremenu. Če je shramba vlažna, jo pa moramo zračiti ob suhem vremenu. Nagnito sadje je treba odstranjovati sproti in že zaradi tega ga je treba pogosto pregledovati.

Tudi prihodnji mesec dovolj dela

Tudi prihodnji zimski mesec bodo imeli sadjarji in vrtnarji dovolj dela. Ce jih bo vreme oviral pri delu v sadovnjaku bodo našli še vedno kaj dela v hiši. Predvsem je treba temeljito popraviti sadarsko in vrtnarško orodje, da ga bomo lahko spomladis takoj v zgoraj. Preglejme, ali so dobro nasnjene lopate, vile, motike. Po potrebi je treba brusiti tudi to orodje in namažemo ga z vazelino ali oljem, da ne bo rjavilo. Preizkusimo sadne škropilnice, da delujejo pravilno, in jih namažemo s strojnim oljem. Vedeti moramo, da mraz zdrodije med, zato moramo škropilnice hraniti v prostorih, kjer ne zmrzuje. Kuhamo tudi cepilno smoko, raztopljeni smrekovo smoko precedimo skozi staro pčatno ali vrečevino. Vsakemu litru očiščene smoko dodamo 10 dkg voska ali prav toliko loja. Preden se začne smoka trditi, dolijemo vsakemu litru smoko osminko špirta. Če bi bila pretrda, jo moramo ponovno raztopiti in doliti še toliko špirta, da bo dobro mazava. — Ko sneži ali hudo zmrzuje, zlasti, če drevje pokrija srenj, trosimo na krmilnice konopljimo ali laneno semeno, semone sončne, pa tudi nestano maščobo, a nikdar kruhovih drobtin ali slane maščobe. Ob talem in toplem vremenu ne poigamo krme; ptice si jo naj isčijo same, da bo do uničevala sadne in vrtne škodljivice. Če še nismo obesili valinice, je treba to storiti januarja čim prej, da se jih bodo ptice privadile in se vsebine v njej.

Dela na vrtu januarja

Cim dopušča januarja vreme, popravimo vrtno ogredo, obrezemo seči, stare in razrasle pomladimo, okopljemo in po potrebi jem pognojimo. Urejemo in utrijujemo vrtne poti. — Na zelenjadnem vrtu ob tablem vremenu, če je zemlja dovolj suha, gnojimo in prekopavamo zemljo (delamo praho), če tega nismo naredili že prej. Vse prazne gredne naj prezimijo v prahi, da mraz zemljo zatrhalja in uniči škodljivice. — Predujarmo, kam bomo sejali in sadili salto, kapusnice, paradničike, kumare in buče. Gredne za te pridek je treba posebno dobro pognojiti. Gredne za korenje, petersilij, partinak, česen, šalot, čebulo in por gnojimo le z dobro preperelim gnojem; še boljši je kompost. Grahu in fižoli ne gnojimo, če je bila zemlja gnojna prejšnje leto. Če pa je gnojimo, mora biti gnoj preležan ali pa gnojimo s kompostom. Tudi umetna gnojila so priporočljiva. Iz topiln gred izmečemo prst in gnoj, če tega nismo naredili že prej. Da nam prst preveč ne

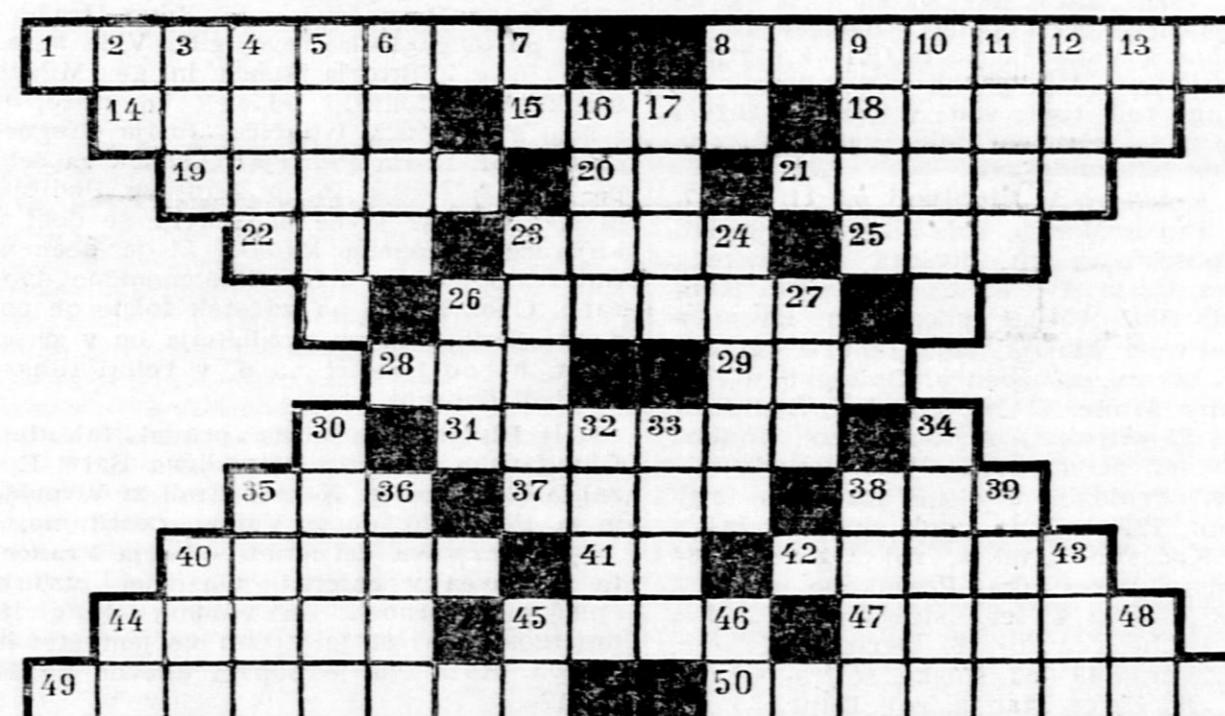
zmrzne, jo petrosimo z gnojem ali pokrije mo s slamo ali z listjem. V prazne tople gredne namečemo listja, da ne zmrzne zemlja na dnu in okrog tople gredne. Na listje bomo naložili spomladi gnoj.

Delo v sadovnjaku januarja

Izkopavamo suho, staro, hirajče sadno drevo. Kopljemo jame za saditev mladih dreves in pripravljamo kole. Naročimo sadno drevje. — Redčimo pregoste vrhove, izrežemo suhe polniljene, bolne in v vrh rastoste veje. Večje rane zamazemo s cepilno smoko ali vsaj z dobro predelan ilovico. Izrežemo v živo v debeli raka, rane pa zamazemo z lesnim katranom ali vsaj s 30 do 50 cdst. karbolinejem, in starejšim drevju s sibkešim, na starejšim z močnejšim. — Proti raku in smoljenju gnojimo drevju z živim apnom. Na 1000 m² ga potrosimo 30 do 40 kg. Prav v živo moramo izrezati omelo, rane pa zamazati. Z debeli in veji porezemo vodne pogankje ali paropare. Ce odganjajo tudi iz korenin ali iz debla tiki zemlje, zemljo odgrnemo odrežemo pogankje v živo in potresimo živega apna ali tobačnega prahu, da uničimo krvavko, ki kaj rača prezmuje na korenjači in koreninah. Ce sneg načesne kakšno vejo, jo trdno privežemo v prejšnjo lego, zamazemo s cepilno smoko in trdno povijemo z vrečevino. Obvezaj ostane na mestu do poletja. — Pri obrezovanju in snajenju nabran debelejši letorabim porabimo za kurivo, drobli, lubje, lisaj, mah in suho, po moniliji uničeno sadje ter razne zapredke, pa tudi po škrilupu napadeni listje sežgemo, da uničimo zaledje sadnih škodljivcev in trose glivičnih bolezni.

— Mladem drevju potrosimo kolobarje s preperelim gnojem ali kompostom. — Starejšemu drevju, ki raste na travnatem svetu, gnojimo pod kapom z gnojnico, ki ji dodamo na 100 ltrv nekaj kg superfosfata in dvakrat toliko pepela. Ce napravimo v zemljo jamicę, bo gnojenje več zaledilo. — Z zdravij in rodvitnih dreves ročemo cepice in jih zarebemo v senčno gredno, najbolje na severno stran. Za precepjanje dolochenemu sadnemu drevju porezemo veje, pustimo pa za peden daljše; pravilno jih bomo prizreli pri cepljenju. — Ob taletem vremenu razredčimo in pomladimo grmice ribez in kosmulf, iz malinjakov pa izrežemo lanske les. Obrezujemo in pomlajamo tudi lepotično grmice. Spomladi cvetoče grme obrezujemo šebole po cvetiju. Ob hudem, breznežnem mrazu pokrijemo občutljive trajnice. Trate potrosimo s preperelim gnojem ali kompostom. Režemo potaknjence.

Križanka št. 10

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. slovit grški govornik, ki je izpodbijal svoje rojake na boj proti Filippu Makedonskemu, 2. italijanski fizik (1776–1856), 14. mesto v Južni Srbiji na bivši albansko-jugoslovanski meji, 15. reka v Srbiji, cigareta, 18. utežna enota za dragoceno kamenje, 19. najslavnnejši italijanski pesnik, 20. del telesa, 21. madžarsko moško ime, 22. okrajšano tuje žensko ime, 23. zabava, 25. podzavestno doživljanje, 26. zvezda premična, 28. beseda predpona, ki stopnjuje starost, 29. prometno sredstvo, 31. jasen, dognan, viden, 35. poljska cvetlica, 37. državna blagajna, 38. tukta za včino, glavni del (fon.), 40. del Vojvodine, 41. medmet, 42. francoska vojna luka, 44. hrup, ropot, 45. pokvarjen, neužiten, neuporaben, 47. del oprave, 49. slovit pustolovce, ženskar, 50. mesto v Vojvodini.
Napicno: 2. italijanski veznik, 3. kovina, 4. nabreže, breg, 5. roman Arcibaševa,

6. kulturna rastlina, 7. zanikan oblika po možnega glagola, 8. površinska mera, 9. kisikova spojina, 10. drevlo, 11. svetopisemska oseba, 12. brezplačni odstop, 13. zemljepisni pojem, 16. listina, ki jo izda papec, 17. pristanisce v Arabiji, 23. zasluzki, redni prejemki, 24. stran neba, veter, 26. za (lat.), 27. glas, zvok, barva, 30. čreslovin, 32. prednjezajnska visoka planota, 33. grof, znan iz slovensko-hrvatskih kneževih uporov kot največji izrabljalec svojih podložnikov, 34. ravno, 35. mati, 36. barva pri kartah, 38. zadnje domovnišče, 39. bodikava rastlina, 40. jeza, srd, 43. število, 44. predic, 45. njega, 46. tuja kratica za označbo mesta pečata, 48. otroški vzklik bolečine.

RESITEV KRIŽANKE št. 9

Vodoravno: 1. Senegalec, 10. anatomija, 11. ik, 12. adut, 13. elan, 15. levo, 17. mat, 18. nered, 19. aval, 21. Tali, 22. lekar, 24. TAS, 25. emu, 27. Jama, 30. erar, 32. kralj,

bo je bistvo življenja, ako ga bojuješ s častjo in zmernostjo; toda noben Adams še ni mislil na ubijanje in klanje, in prav to je tisto, kar bomo kmalu dobili in kar bo trajalo, dokler... dokler strahost takega početja ne iztrezni zmešanih duhov. Ako naj ti po tem takem odgovorim, kakor se Adamsu spodbidi, ti ne vem reči drugega, kakor da se bomo moralni zadovoljiti s tem, da čuvamo svoje drage in se borimo zaanje, če bo treba, ne da bi gledali, kam bodo udarjale naše svinčenke.«

Oči so mu mrko zletele po Prepovedani dolini; ko je nato nekaj časa molčal, je dodal:

»Vprašal sem se, kdo ima prav in kdo nima prav, Francozi ali Angleži, pa nisem mogel najeti nobenega odgovora mimo tega, da je drug bolj črn od drugega. Dvajset let hodim ob meji sem ter tja in poznam Francijo in Anglijo. Vidiš, dečko moj, naj se ti zdi to, kar je rekla Tonijeta, še tako hudo, obsojati je zaradi tega ne smej, kajti v njenih očeh si res zverinčič, kakor te slikajo njena mati in vsi drugi Francozi, ki jo obdajajo. Toda prišel bo čas, meni verjam, ko bo spoznala resnico, kakor je doslej ni mogla spoznati. Mladi ljudje, kakor sta vidva s Tonijeto, drže prihodnost te čudovite dežele v rokah.«

Mračen ogenj mu je zažarel v očeh, kakor bi že zdaj gledal sliko bližnje bodočnosti.

»In če pride vojna, na kateri strani naj se bojujemo?« je vprašal Jeems. »Ali bomo pomagali rezati vratovce Tonteju v njegovim ljudem?«

»Sam Bog si ga vedi!« je odgovoril Hepsiba. »Že večkrat sem premišljeval o tem, toda zadovoljivega odgovora si ne morem dati. Kakor sem ti že rekel,

zaupnost z možem, ki je poznal meje in življenje ob njih kakor malokdo, je bila Jeemsu nad vse koristna in mu je dajala mnogo snovi za premišljanje. Hepsiba ni bil samo neizčrpven vir podatkov o bližnjih in daljnih pokrajinalah na okrog, ampak je imel tudi svojo posebno, ljubezno in tako rekoč domačo filozofijo, ki je skoraj zmerom zadevala v bistvu stvari ter odpirala Jeemsu široke poglede, na katerih je mogel zgraditi svoje bodoče življenje. Hepsibi je bila tesna skupnost z dečkom, ki se je duhovno in telesno naglo razvijal, močan nagib, da se je še in še mudil pri sestri; dnevi so minevali, stric je bila naček sta kopala štore in opravljala druga dela, in njuna vzajemna ljubezen je rasla in rasla, dokler ni Jeems malone pozabil sovraštva do Pavla Tacha in ni začutil potrebe, skriti skelečno rano, ki so bile Tonijetine besede zadale njegovemu srcu.

Tonteje se je po odkritem izzivu, ki ga je Hepsiba iz obzirnosti do sestrih čuvtve odbil, obnašal kot vitezski vojak, kar je tudi bil, in brzal svoje bojevine nagone; od tistega trenutka naprej sta se oba neustrašena veterana vedla drug proti drugemu kakor prava brata. Toda Tonijeta ni nikoli prišla z očetom k Bulainovim; kaj drugega Jeems tako in tako ni pričakoval.

Minila je pomlad, prišlo je poletje, a Hepsiba ni kazala še nikakih znamenj tistega nemira, ki ga je vsakikrat obsebil, kadar se je pripravljala, da spet za dolgo časa odrije z doma. Poletje je bilo za prebivalce gozdov vselej mučna doba, kajti po zraku je brenčalo brez števila žuželk. Jeems je pomagal očetu in stricu pri težkem delu, ki so ga ovirale žuželke z

neštevilnimi skelečimi pikami. Hepsiba je sam pri sebi kar vriskal, videc, kako ta način življenja krepi mladega tovarisa; ob koncu avgusta je bil Jeems že tako močan in izurjen, da bi bil zlahka premagal Pavla Tacha, če bi se bila znova spoprijela. Poleg drugih stvari ga je bil naučil borbe po vseh pravilih in strelenja s pištoljem; v tem je postal deček tak majster, da je na trideset korakov s tremi streli izmed petih pognal svinčenko v nekaj centimetrov širok štirkotnik. Jeems je bil na to pištolj skoraj enako ponosen kakor na svoj lok, v čigari rabil je bil zdaj dosegel toliko spretnost, da je stric kar strmel nad njim in ni nikoli skoparil s povalom.

Jeems ni šel več v Tonteju, grad in je le kdaj kdaj kaj zvedel o njegovih prebivalcih. Henri in Hepsiba sta bila dvakrat tam, in dvakrat je bil baron v nedeljo pri Bulainovih na kosilu. V gradu je bilo vse narobe: pripravljali so se na odhod, kajti sklenjeno je bilo, da se septembra meseca vsa rodbina preseli v Québec. Tonijeta je odhajala v šolo uršulinkam; med tem, ko je bila njena častihlepna mati zadovoljna, da bo hči vendar že deležna vzgoje, kakršna se spodobi gospodčni plemenitega rodu, in zaupana nadzorstvu pobožnih sestri, je Tonteje točil, da zdaj za zmerom izgublja škrata, ki ga je obuzeval, kajti čez tri ali štiri leta mu bodo vrnili bleščecu gospodčino, pripravljeno, da se poroči s kakim srečnim tepcem, ki je niti vreden ne bo. Jeems je poslušal te razgovore in komaj skrival svojo žalost. Bilo mu je, kakor da se bliž